

WIADOMOŚCI BANKU POLSKIEGO

(Drukowane jako rękopis).

Rok VIII.

WARSZAWA, DNIA 30 CZERWCA 1931 R.

Nr. 12.

TREŚĆ:

Ruch służbowy	str. 127		str.
Skutki nadmiernego, lekkomyślnego zadłużania się	127	Wkłady w instytucjach kredytowych	131
Zmiana w spisie korespondentów zagranicznych Banku	127	Kredyty krótkoterminowe.	131
Pierwszy rok działalności Banku Rozrachunków Międzynarodowych	127	Urzędowa stopa dyskontowa w poszczególnych państwach	132

Ruch służbowy.

Emerytowanie.

Zbigniew Jagodziński, urzędnik Centralnej Księgowości i Józef Moskaiewicz, urzędnik Oddziału w Płocku.

Skutki nadmiernego, lekkomyślnego zadłużania się.

Dyrekcja Banku nieraz przestrzegała pracowników przed następstwami nadmiernego zadłużania się w Banku, czy też poza Bankiem. Na podstawie Okólnika Nr. 52 z 30 września 1930 r. nadmierne, lekkomyślne zadłużanie się zostało zakwalifikowane jako występki służbowe, podlegający postępowaniu dyscyplinarnemu.

Pomimo tych ostrzeżeń ujawniono w ostatnich czasach nadmierne zadłużenie się jednego z pracowników, zaciąganie przez niego pożyczek nawet u podawców Banku Polskiego, a jako dalsze następstwo tej lekkomyślnej gospodarki złożenie Bankowi fikcyjnego aktu rejentalnego kupna placu, w celu podjęcia funduszu zwrotnego.

Pracownik, o którym mowa, został pociągnięty do odpowiedzialności i zwolniony w drodze dyscyplinarnej ze służby.

Dyrekcja Banku jeszcze raz podkreśla, że nadmiernego, lekkomyślnego zadłużania się pracowników, a zwłaszcza zaciągania jakichkolwiek pożyczek u klienteli Banku tolerować nie będzie, gdyż pracownicy, którzy nie potrafią własnej gospodarki oprzeć na zdrowych podstawach, nie mogą zasługiwać na zaufanie, a tem samem pozostawać w gronie pracowników instytucji biletowej.

Zmiana w spisie korespondentów zagranicznych Banku.

(Dział XII Spisu Okólników).

Wskutek zamknięcia rachunku „Nostro” w

Polskim Banku Komercyjnym w Czerniowcach,

Filji Akcyjnego Banku Hipotecznego we Lwowie, Czerniowce,

winny Oddziały wstrzymać wysyłkę dewiz do tego banku, a kierować je na przyszłość do Banku Rumuńskiego (Banque Nationale de Roumanie) w Bukareszcie.

Zmianę tę należy zaznaczyć w spisie korespondentów zagranicznych (Instrukcja Służbowa cz. VII, str. 82).

Pierwszy rok działalności Banku Rozrachunków Międzynarodowych.

W dniu 31 marca zakończył Bank Rozrachunków Międzynarodowych pierwszy rok swej działalności, którą rozpoczął 17 maja r. ub. Statutowe podstawy jego pracy oraz rozwój czynności w pierwszych miesiącach były omówione w „Wiadomościach Banku Polskiego” Nr. 18 z 1930 roku. Podane wówczas informacje uzupełniamy obecnie na podstawie ogłoszonego pierwszego sprawozdania rocznego.

W chwili rozpoczęcia czynności bank liczył wśród swoich akcjonariuszów banki biletowe, względnie grupy bankowe (w Japonii i Stanach Zjednoczonych) siedmiu krajów założycielskich, które podpisały 112.000 akcji, natomiast w końcu roku obrachunkowego liczba akcjonariuszów wzrosła do 23 a ilość akcji podpisanych do 165.100. Lista akcjonariuszów banku przedstawiała się następująco w dniu 31 marca r. b.:¹⁾

¹⁾ Układ listy akcjonariuszów zachowano w tym samym porządku w jakim podaje go sprawozdanie banku.

	Ilość akcji		Ilość akcji
Bank Italski	16.000	z przeniesienia . . .	88.100
„ Angielski	16.000	Bank Finlandzki	4.000
„ Polski	4.000	„ Łotewski	500
„ W. M. Gdańska	4.000	„ Litewski	500
„ Francuski	16.000	„ Węgierski	4.000
„ Grecki	4.000	„ Czechosłowacki	4.000
„ Belgijski	16.000	„ Duński	4.000
„ Bułgarski	4.000	„ Austriacki	4.000
„ Rumuński	4.000	„ Rzeszy Niemieckiej	16.000
„ Holenderski	4.000	„ Szwajcarski	4.000
„ Estoński	100	„ Szwedzki	4.000
do przeniesienia . . .	88.100	Grupa banków japońskich	16.000
		„ „ amerykańskich . . .	16.000
			165.100

Z ogólnej ilości 200.000 akcji, składających się na kapitał zakładowy banku, rozprzedano do końca marca 165.100 tym krajom, których waluta oparta jest na podstawie złotej lub dewizowo-złotej. Po tym terminie przyznano Bankowi Albańskiemu 500 akcji, Norweskiemu 4.000, Jugosłowiańskiemu 4.000 i Portugalskiemu 2.000 z tem zastrzeżeniem, że pierwsze dwa banki uzyskają statutowe prawo do nabycia akcji, a pozostałe dwa ustabilizują prawnie swą walutę. A zatem sfera oddziaływania Banku obejmuje prawie wszystkie banki biletowe w Europie (z wyjątkiem Banku Hiszpańskiego, Ottomańskiego i Rosji Sowieckiej, które nie posiadają waluty ustabilizowanej prawnie), a poza Europą banki tych krajów, które odgrywają najpoważniejszą rolę na światowym rynku pieniężnym.

Podany niżej bilans banku w dniu 31 marca 1931 roku wyjaśni najlepiej, jak wprowadzane są w życie zadania tej instytucji.

Bilans w frankach szwajcarskich według równi monetarnej.

Stan czynny

Stan bierny

	31. III. 31	%		31. III. 31	%
I. Gotowizna w banku i na rach. bież. w innych bankach . . .	7,238.738'50	0'4	I. Kapitał.		
II. Oprocentowane lokaty a vista .	186,281.460'50	9'8	Suma zatwierdzona:		
III. Dyskonto:			200.000 akcji po 2.500 fr. szw. w złocie = 500,000.000		
1. Weksle handlowe i akcepty bankowe	471,424.314'83	24'8	wpłacono	103,187.500'00	5'4
2. Bony skarbowe	138,103.339'67	7'3	II. Wkłady długoterminowe:		
IV. Oprocentowane lokaty terminowe:			1. Rachunek powierniczy reparacyjnych splat rocznych . .	154,873.960'00	8'2
1. do 3 miesięcy	850,694.058'69	44'7	2. Wkład rządu niemieckiego . .	77,436.980'00	4'1
2. od 3 do 6 miesięcy	12,787.661'18	0'7	3. Fundusz gwarancyjny rządu francuskiego	68,879.621'96	3'6
V. Papiery i różne lokaty:			III. Wkłady krótkotermin. i a vista:		
1. do 1 roku	184,781.880'60	9'7	1. Banków biletowych na własny rachunek:		
2. powyżej 1 roku	37,870.477'54	2'0	a) od 3 do 6 miesięcy . . .	5,700.262'50	0'3
VI. Inne aktywa	11,966.981'38	0'6	b) do 3 miesięcy	495,126.691'51	26'0
			c) a vista	310,979.622'39	16'4
			2. Banków biletowych na rachunek innych wkładców:		
			a) od 3 do 6 miesięcy . . .	5,253.989'44	0'3
			b) do 3 miesięcy	355,730.774'08	18'7
			c) a vista	292,190.140'10	15'4
			3. Innych wkładców:		
			a) do 3 miesięcy	13,793.737'30	0'7
			b) a vista	227.683'09	0'0
			IV. Różne rachunki	6,581.428'57	0'3
			V. Zysk za okres od 17 maja 1930 do 31 marca 1931.	11,186.521'97	0'6
	1.901,148.912'91	100		1.901,148.912'91	100

Suma bilansowa bliska 2 miliardów fr. szw. w końcu marca r. b. stawia bank w rzędzie poważnych instytucyj finansowych świata, chociaż bynajmniej nie największych. Środki obrotowe banku składają się z kapitału zakładowego oraz wkładów długo- i krótkoterminowych. Na poczet kapitału zakładowego wpłacono 103,187.500 fr. szw., czyli 25% wartości podpisanych dotychczas 165.100 akcji; pozostała część akcji winna być i zostanie z pewnością rozkupiona w ciągu dwóch lat od daty rozpoczęcia czynności przez bank.

Powołany do ułatwienia transferu spłat reparacyjnych oraz współpracy banków biletowych B. R. M. przyjmuje jedynie wkłady, wynikające z odszkodowań, oraz wkłady banków biletowych na ich rachunek własny lub ich rządów, natomiast nie przyjmuje bank wkładów banków i osób prywatnych. Wkłady z tytułu spłat reparacyjnych mają charakter długoterminowy i składają się z minimalnej pozostałości państw wierzycielskich, z wkładu rządu niemieckiego i funduszu gwarancyjnego rządu francuskiego. W stosunku do wkładów rządów wierzycielskich w wysokości prawie 155 milj. fr. wkład rządu niemieckiego wynosi połowę, t. j. stanowi wymaganą umowami haskiem kwotę minimalną. W myśl tych samych umów fundusz gwarancyjny rządu francuskiego wynosi 69 milj. fr. szw., t. j. 10% wpływów, uzyskanych przez Francję z pożyczki Young'a. Razem wkłady długoterminowe, nie wymagające oprocentowania, ale ograniczone w swym rozwoju, stanowiły w końcu marca r. b. 16% środków obrotowych banku.

Oprócz tych wkładów, związanych z odszkodowaniami i nieoprocentowanych, przyjmuje bank wkłady wolne, oprocentowane, o charakterze krótkoterminowym. Składają się na nie rezerwy dewizowe banków biletowych i wkłady poszczególnych rządów. Wkłady banków biletowych posiadają dla banku znaczenie podstawowe, ponieważ tylko przez ich rozwój stać się on może faktyczną centralą dewiz, która ułatwi bankom ich administrację, zamianę jednych dewiz na drugie i odpowiednią rentowność. Z tego względu zaobserwowany stały wzrost tych wkładów jest objawem pomyślnym, przy czem niewątpliwie wynika on z korzyści, zapewnionych bankom biletowym, a mianowicie bezpieczeństwa, dobrego oprocentowania i łatwości przekazywania kwot na inne rachunki. Wkłady banków biletowych wynosiły w dniu 31 marca 42% środków obrotowych i stanowiły główną część tych środków.

Poza tem rządy niektórych państw dokonywają za pośrednictwem swych banków biletowych wkładów, ażeby móc z kolei pokrywać swe zobowiązania zagraniczne. Tego rodzaju wkłady zwiększają się zazwyczaj z miesiąca na miesiąc, poczem maleją w połowie grudnia i połowie czerwca, kiedy następuje spłata zobowiązań wobec rządu Stanów Zjednoczonych. W końcu marca r. b. wkłady te stanowiły 34% środków obrotowych.

Z ogólnej sumy wkładów krótkoterminowych w końcu marca r. b. 71% opiewało na dolary, 11% na marki, 9% na funty, 3% na fr. fr. i t. d. Niezależnie od waluty wszystkie wkłady są jednakowo oprocentowane, a rozpiętość płaconych odsetek zależy jedynie od terminu wypowiedzenia.

Polityka lokacyjna banku jest mniej więcej taka sama, jak i banku prywatnego, i polega w pierwszym rzędzie na zachowaniu płynności, to znaczy dostosowywaniu aktywów do czasu trwania i charakteru zobowiązań. W tym celu niezbędna jest również gwarancja, że kapitał może swobodnie powrócić do tego systemu monetarnego, z którego odpłynął, a taką gwarancję daje tylko współpraca z systemami pieniężnymi, opartymi na walucie złotej. Ponieważ z pośród środków obrotowych banku przypada tylko 5·5% na kapitał zakładowy i 16% na wkłady długoterminowe, a 78·5% na wkłady krótkoterminowe, przeto główną część operacyj czynnych muszą stanowić lokaty krótkoterminowe; natomiast lokaty długoterminowe mogą być rozwijane narazie w skromnych rozmiarach, tem bardziej że niewiadomo przytem, jaka część wkładów pozostanie w czasie ożywienia gospodarczego.

Z lokat krótkoterminowych przywiązuje bank największą wagę do weksli handlowych i akceptów bankowych, które są łatwe do zredyskontowania i dają gwarancję szybkiej zamiany jednej waluty na drugą. Weksle takie—a również weksle skarbowe—z terminem w zasadzie trzymiesięcznym skupywane są na danym rynku przez bank biletowy i redyskontowane w B. R. M. z tem zastrzeżeniem, że bank biletowy zobowiązuje się przyjąć je zpowrotem na żądanie B. R. M. W krajach, gdzie brak jest rynku akceptowego, banki biletowe mogą odstępować część własnego portfela. Łączna suma weksli i bonów skarbowych stanowiła w dniu 31 marca r. b. 32% ogólnych aktywów banku.

Więcej, aniżeli w portfelu wekslowym, ulokował bank w lokatach terminowych do 6 miesięcy, które stanowiły 45% aktywów. Część tych lokat dokonywana była za pośrednictwem banków biletowych; ponieważ jednak banki te nie zawsze mają prawo płać odsetki od wkładów, przeto bank dokonywał również lokat w bankach prywatnych, polecanych mu przez banki biletowe. W rzadkich wypadkach banki biletowe powstrzymywały się od takiej rekomendacji, nie chcąc brać na siebie odpowiedzialności, i wtenczas musiał bank nawiązywać z bankami prywatnymi łączność bezpośrednią. Oprócz

lokata krótkoterminowych (do 6 miesięcy) bank dokonywał także lokat na termin dłuższy, jednak naogół nie ponad jednoroczny. Suma kredytów dłuższejterminowych, t. j. lokat powyżej 1 roku, stanowiła tylko 2% w stosunku do ogólnych aktywów. Kredyty średnio- i długoterminowe w łącznej sumie 223 milj. fr. szw. zostały prawie wyłącznie udzielone Niemcom.

Ponieważ bank musi utrzymywać swe fundusze w stanie dostatecznie płynnym, przeto nie mógł w własnym zakresie działania zorganizować kredytu długoterminowego. Pragnąc jednak udzielić swym autorytetem poparcia moralnego tym instytucjom, które specjalizują się w tej dziedzinie, wziął udział w subskrypcji obligacji Międzynarodowego Banku Hipotecznego w Bazylei oraz Centralnego Towarzystwa Kredytu Rolnego w Amsterdamie.

Rozmieszczenie lokat pod względem geograficznym nastroczało wiele trudności. Ze względu na to, że większość długów międzynarodowych przekazywana jest Stanom Zjednoczonym w dolarach, oraz że w tej samej walucie utrzymywało rezerwy wiele banków biletowych, bank zmuszany był, wbrew zasadom rentowności, lokować znaczną część swych aktywów na rynku nowojorskim, mimo że rynek ten nie cierpiał na brak kapitałów krótkoterminowych. Bank nie ogłosił danych o wysokości swych lokat na poszczególnych rynkach, ujawnił jedynie, że w Niemczech ulokował 21% swych aktywów. Oprocentowanie lokat zależało od warunków, istniejących na danym rynku pieniężnym.

Czynności, dokonywane przez bank na poszczególnych rynkach, muszą być zgodne z polityką danego banku biletowego, który w przeciwnym razie ma prawo założyć przeciw nim veto. Dlatego bank centralizuje wszystkie fundusze, oddane do dyspozycji jakiegoś rynku, na swym rachunku w banku biletowym, który dzięki temu zna charakter dokonanych operacji oraz ich wysokość — ma więc możliwość aprobowania ich, względnie sprzeciwiania się im.

Dzięki nawiązaniu bezpośrednich stosunków z bankami biletowymi bank pomaga im skutecznie przy wypełnianiu ich podstawowych zadań. Niezależnie od tego bank stara się także o usprawnienie działalności walutowej banków biletowych zapomocą odpowiednich środków technicznych, wśród jakich można wymienić: clearing złota i clearing dewizowy.

Clearing złota polega na tem, że bank przyjmuje od banków biletowych do depozytu złoto, z którego dokonywa na żądanie deponentów przelewów książkowych na dobro ich wierzycieli. Przelewy książkowe usuwają zatem niepożądane transporty złota, zaoszczędzają ich koszty i z tego powodu mogą przyczyniać się do większej stałości kursów walut. Operacje rozrachunkowe tego rodzaju są narażone jeszcze w okresie początkowego rozwoju, a zapasy kruszcu, oddane przez banki biletowe do depozytu B. R. M. w Nowym Jorku, Londynie i Paryżu, dotychczas niewielkie. Niezależnie od tego banki biletowe zawiadomiły B. R. M. o swych rezerwach złota, przechowywanych zagranicą tak, że gdyby kiedykolwiek zechciały one sprowadzać je do kraju, bank będzie mógł pośredniczyć między nimi a bankami, które będą zmuszone w tym samym czasie przewozić złoto w przeciwnym kierunku. W ten sposób uniknie się zbyt licznych transportów kruszcu. Poza tem przejawem współpracy banków biletowych w dziedzinie obrotów złotem jest ujednolajnienie warunków jego zakupu, do czego przyczynił się w pewnym stopniu B. R. M.

Celem clearingu dewizowego jest przeciwdziałanie gwałtownym wahaniom walutowym, które mogą powstawać pod wpływem większych transakcji na rynkach o małej pojemności. Ażeby rozwinąć clearing dewizowy, bank otwiera bankom biletowym specjalny rachunek przekazowo-dewizowy (Compte de Transferts de Change), na który przyjmowane są wpłaty w każdej walucie, uznanej przez bank, a zamiana ich na walutę obrachunkową odbywa się według przeciętnego kursu dnia. Polecenia wypłat z powyższego rachunku banki biletowe mogą dawać również w różnych walutach.

Dalszym zadaniem banku jest przekazywanie spłat reparacyjnych tak, ażeby nie cierpiały na tem waluty krajów zainteresowanych. Obok spłat reparacyjnych, dokonywanych przez Niemcy, wchodzi tu również w rachubę spłaty innych zobowiązań rządowych o charakterze międzynarodowym, np. wobec rządu Stanów Zjednoczonych. Działając jak izba rozrachunkowa, bank gromadzi te spłaty na rachunkach dłużników, ażeby z kolei przekazać je ich wierzycielom. Wreszcie w zakres ułatwiania międzynarodowych operacji finansowych wchodzi emisja i obsługa pożyczek międzynarodowych, które powodują ruch kapitałów z jednego rynku na drugi. Pierwszą czynnością banku w tym zakresie była emisja pierwszej transzy pożyczki Young'a w nominalnej wysokości 350 milj. dolarów, która jednak nie dała pomyślnego rezultatu, skutkiem czego dalsza komercjalizacja części długu reparacyjnego stała się narażone niemożliwa. Oprócz tego bank jest powiernikiem międzynarodowej pożyczki niemieckiej z 1924 roku i austriackiej z 1930 r.

Rok operacyjny zamknął bank czystym zyskiem w wysokości 11·9 milj. fr. szw., który pozwolił na wydzielenie 6% dywidendy i na dokonanie przewidzianych w statucie odpisów na ustawowy fundusz

rezerwow, rezerwę dywidendową i na fundusz rezerwow ogólny. Działalność banku nie zdołała się jeszcze w tym krótkim okresie rozwinąć we wszystkich kierunkach, a zwłaszcza w dziedzinie clearingu złota i clearingu dewizowego. Lokaty, dokonane przez B. R. M. w wysokości 2 miliardów fr. szw., nie wywarły decydującego wpływu na stan kredytu w różnych krajach, jak również na wysokość jego kosztów, ale nie ulega wątpliwości, że działalność banku złagodziła w dużym stopniu przejściowe trudności finansowe na licznych rynkach pieniężnych.

Wkłady w instytucjach kredytowych.

(w milionach złotych).

INSTYTUCJE	1926	1927	1928	1929	1 9 3 0				1931
	31. XII.	31. XII.	31. XII.	31. XII.	31. III.	31. VI.	30. IX.	31. XII.	31. III.
Ogółem . .	1.193·0	1.874·9	2.480·0	2.747·1	2.868·4	2.932·1	2.923·4	2.988·1	3.001·0
Bank Polski i banki państwowe ¹⁾	501·3	762·7	944·6	938·8	978·9	963·2	915·1	968·0	957·4
Prywatne banki akcyjne ²⁾ . . .	514·7	731·9	914·8	987·8	1.011·8	1.052·6	1.063·7	1.056·8	1.019·4
Kasy oszczęd. i spółdzielnie kredytowe.	177·0	380·3	620·6	820·5	877·7	916·3	944·6	963·3	1.024·2
Rodzaj wkładów									
Wkłady bezterminowe ³⁾ . . .	721·3	1.012·0	1.206·1	1.197·5	1.204·7	1.182·0	1.156·9	1.174·7	1.096·2
„ terminowe	250·8	403·0	510·9	531·6	555·5	577·7	556·9	561·5	556·9
„ oszczędnościowe	220·9	459·9	763·0	1.018·0	1.108·2	1.172·4	1.209·6	1.251·9	1.347·9

¹⁾ Rachunki żyrowe bez kas państwowych w Banku Polskim i wkłady bez lokat skarbowych w Banku Gospodarstwa Krajowego, w Państwowym Banku Rolnym, w Pocztovej Kasie Oszczędności i w 2 bankach komunalnych.

²⁾ Wraz z oddziałami banków zagranicznych i Centralną Kasą Spółek Rolniczych.

³⁾ Wkłady a vista, rachunki żyrowe, czekowe i salda kredytowe na rachunkach bieżących.

Kredyty krótkoterminowe¹⁾.

(w milionach złotych).

INSTYTUCJE	1926	1927	1928	1929	1930				1931
	31. XII.	31. XII.	31. XII.	31. XII.	31. III.	30. VI.	30. IX.	31. XII.	31. III.
Ogółem . .	1.382·1	1.945·8	2.709·2	3.018·3	3.073·7	3.106·9	3.180·3	3.086·0	2.955·1
Bank Polski	360·0	497·7	731·9	781·1	696·7	654·4	784·5	758·3	656·5
Banki akcyjne krajowe i Centralna Kasa Spółek Rolniczych	495·5	816·1	1.115·6	1.241·1	1.340·3	1.315·1	1.280·0	1.283·9	1.271·7
Oddziały banków zagranicznych	54·9	128·8	177·7	194·3	212·3	196·5	180·6	194·2	178·7
Banki państwowe i komunalne .	471·7	503·2	684·0	801·8	824·4	940·9	935·2	849·6	848·2
w tem:									
Bank Gospodarstwa Krajowego.	335·0	236·0	267·6	252·6	263·1	289·4	278·2	232·7	239·5
Państwowy Bank Rolny	102·9	213·1	353·1	468·8	486·7	577·1	584·1	557·0	536·4
Pocztowa Kasa Oszczędności . .	25·5	38·9	29·7	32·7	28·1	27·4	28·2	15·8	28·5
2 banki komunalne ²⁾	8·3	15·2	33·6	47·7	46·5	47·0	44·7	44·1	43·8
Rodzaje kredytów									
Dyskonto weksli.	539·5	956·8	1.364·5	1.419·1	1.365·3	1.366·3	1.458·7	1.329·6	1.197·0
Otwarty kredyt	650·9	694·7	858·7	991·6	1.118·7	1.093·3	1.030·0	1.083·0	1.097·2
Pożyczki towarowe, terminowe i inne	191·7	294·3	486·0	607·6	589·7	647·3	691·6	673·4	660·9

¹⁾ W Banku Polskim dyskonto weksli i pożyczki zastawowe, we wszystkich innych instytucjach stan kredytów z potrąceniem redyskonta.

²⁾ Polski Bank Komunalny w Warszawie i Komunalny Bank Kredytowy w Poznaniu.

Urzędowa stopa dyskontowa w poszczególnych państwach.

PAŃSTWA	1 9 3 1 r.				Data, od której obowiązuje zmieniona stopa	Rubryka na odnoto- wywanie później- szych zmian	Data, od której obowiązuje ostatnia zmiana	Rubryka na odnoto- wywanie później- szych zmian	Data, od której obowiązuje ostatnia zmiana
	K o n i e c								
	marca	kwietnia	maja	czerwca					
Stany Zjedn. .	2	2	1½	1½	8. 5. 1931.				
Francja . . .	2	2	2	2	3. 1. 1931.				
Szwajcaria . .	2	2	2	2	22. 1. 1931.				
Holandja . . .	2½	2½	2	2	16. 5. 1931.				
Belgja	2½	2½	2½	2½	1. 8. 1930.				
Anglja	3	3	2½	2½	14. 5. 1931.				
Szwecja	3	3	3	3	6. 2. 1931.				
Danja	3½	3½	3½	3½	13. 11. 1930.				
Czechosłowacja	4	4	4	4	25. 6. 1930.				
Norwegja. . .	4	4	4	4	7. 11. 1930.				
W. M. Gdańsk.	5	5	5	5	10. 10. 1930.				
Japonja	5·11	5·11	5·11	5·11	6. 10. 1930.				
Italja	5½	5½	5½	5½	19. 5. 1930.				
Jugosławja . . .	5½	5½	5½	5½	28. 5. 1930.				
Litwa	6	6	6	6	1. 4. 1930.				
Hiszpanja. . .	6	6	6	6	17. 7. 1930.				
Finlandja . . .	6	6	6	6	27. 8. 1930.				
Indje	7	7	6	6	28. 5. 1931.				
Łotwa	{ 6 ¹⁾ 7	{ 6 ¹⁾ 7	{ 6 ¹⁾ 7	{ 6 ¹⁾ 7	1. 10. 1930.				
Estonja	7	7	7	7	7. 10. 1930.				
Niemcy	5	5	5	7	13. 6. 1931.				
Węgry	5½	5½	5½	7	16. 6. 1931.				
Portugalja . . .	7½	7½	7½	7½	2. 6. 1930.				
Polska	7½	7½	7½	7½	3. 10. 1930.				
Austria	5	5	5	7½	16. 6. 1931.				
Rosja	8	8	8	8	5. 4. 1927.				
Rumunja	9	8	8	8	1. 4. 1931.				
Bułgarja	9	9	9	8½	4. 6. 1931.				
Grecja	9	9	9	9	30. 11. 1928.				

1) 6 — dla banków i instytucyj kredytowych, 7 — dla osób prywatnych i domów handlowych.